

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-6.054.2.2024

Warszawa, 27 grudnia 2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przekazuję odpowiedź na Interpelację nr 5625 z dnia 29 października 2024 r. Pani Anity Kucharskiej-Dziedzic, poseł na Sejm RP, w sprawie funkcjonowania Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych.

1. Czy Ministerstwo będzie realizowało Krajowy program renaturyzacji wód powierzchniowych w zakresie ustalonym w 2020 roku? Jeżeli tak, jakie działania zostaną podjęte w tym obszarze w najbliższych miesiącach?

Opracowanie, na zlecenie PGW Wody Polskie, Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych (KPRWP) stanowiło jedno z działań wynikających z aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (aPGW), zawartych w aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju (aPWŚK). W oparciu o rozwiązania zaproponowane w KPRWP zaplanowano na potrzeby drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW) działania środowiskowe z zakresu poprawy stanu hydromorfologicznego wód powierzchniowych. Tym samym należy zaznaczyć, że KPRWP stanowi opracowanie zawierające propozycje rozwiązań z zakresu renaturyzacji, natomiast Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy są prawnie obowiązującymi dokumentami przyjmowanymi rozporządzeniem ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Plany gospodarowania wodami stanowią podstawę podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych i zasady gospodarowania nimi w przyszłości. Co istotne, plany te są poddawane przeglądowi i aktualizacji cyklicznie co 6 lat, co zapewnia możliwość analizy i weryfikacji zadań w nim zawartych.

Na potrzeby aktualnie obowiązujących planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (IIaPGW), przyjętych w 2023 r. w drodze rozporządzeń Ministra Infrastruktury i opublikowanych w Dzienniku Ustaw (dostępnych na stronie: <https://www.apgw.gov.pl/pl/III-cykl-informacje-ogolne>), dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zaplanowano szereg działań naprawczych ukierunkowanych na poprawę stanu wód.

Zaproponowane potencjalne rozwiązania z KPRWP wymagały na etapie prac nad IIaPGW szczegółowej weryfikacji – m. in. w kontekście wpływu na ryzyko powodziowe, w powiązaniu z wodami podziemnymi oraz obszarami chronionymi, jak również w celu zdiagnozowania przyczyn złego stanu wód (nie zawsze o złym stanie decydowały presje hydromorfologiczne, ale również wskaźniki fizykochemiczne lub chemiczne). Kluczowe znaczenie miały także ramy czasowe (6-letni cykl planistyczny), jak i ograniczenia finansowe związane z wdrażaniem działań renaturyzacyjnych. Ostatecznie w ramach II

aPGW włączono działania służące poprawie stanu hydromorfologicznego dla tych JCWP, dla których presje hydromorfologiczne są znaczące, czyli spowodują ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych JCWP lub obszarów chronionych. Zaplanowano m. in. ponad 2 tys. działań mających na celu poprawę warunków hydromorfologicznych rzek i potoków, w tym ponad 1,5 tys. działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta, za których realizację odpowiadają jednostki sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi oraz ponad 500 działań o charakterze renaturyzacyjnym, za których wdrożenie odpowiadają jednostki PGW Wody Polskie. Wśród nich znalazły się działania polegające na realizacji programu renaturyzacji dla obszarów priorytetowych wskazanych w KPRWP.

2. Głównym celem Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych było zaproponowanie obszarów, w których działania renaturyzacyjne powinny zostać zrealizowane w pierwszej kolejności. Czy przeprowadzone w przeszłości badania pilotażowe, którymi objęto 17 przypadków rzecznych, 5 jeziornych i po jednym przypadku dla wód przejściowych i przybrzeżnych, będą kontynuowane na tych zbiornikach i ciekach? Jeżeli tak, w jakim terminie zostaną one zrealizowane i jaki zakres prac będą obejmować?

Pilotażem, przeprowadzonym na potrzeby opracowania KPRWP, objęto obszary reprezentujące możliwie jak najbardziej zróżnicowane przypadki, m.in. pod względem: kategorii wód, typologii abiotycznej, zagospodarowania terenu, jak i rodzaju presji antropogenicznych. W ramach II aPGW, dla kategorii pn. „Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków” (dla wód rzecznych) oraz pn. „Indywidualne programy poprawy stanu JCWP” (dla wód jeziornych) zaplanowano działania polegające na realizacji programu renaturyzacji dla obszaru priorytetowego wskazanego w KPRWP dla tych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), dla których presje hydromorfologiczne są znaczące, czyli spowodują ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych JCWP.

Zgodnie z harmonogramem II aPGW, ww. działanie powinno zostać zrealizowane do końca 2027 r., zgodnie z zakresem wskazanym w KPRWP (Raporty pilotażowe stanowią jeden z załączników KPRWP).

3. Czy jezioro Rudno, zwane również Jeziorem Jesieńskim, położone na terenie województwa lubuskiego i województwa wielkopolskiego, pierwotnie włączone do działań w ramach Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych, nadal podlega temu programowi? Jeżeli tak, jakie działania służące poprawie stanu hydromorfologicznego tego jeziora zostały podjęte?

Zgodnie z metodyką zestawu działań II aPGW, zaplanowane do wdrożenia w cyklu planistycznym 2022-2027 działania zweryfikowano w zakresie ich wpływu na możliwość likwidacji/redukcji presji znaczących zidentyfikowanych w danej JCWP. W przypadku jeziora Rudno (kod JCWP: LW10015) presją determinującą stan wód jest presja na elementy chemiczne. Z uwagi na powyższe, dla tej JCWP zaplanowano działania pn.:

- a) „Kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin” (kod działania IIaPGW: LWP_02.01) – działanie kontrolne Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa (WIORiN Poznań, WIORiN Gorzów Wielkopolski);

- b) „Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP” (kod działania IIaPGW: LWP_08.01) – działania własne JST (Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego; powiat nowosolski, powiat zielonogórski, powiat wolsztyński; gmina Kargowa, gmina Wolsztyn, gmina Kolsko);
- c) „Kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych” (kod działania IIaPGW: LWP_09.01) – działania kontrolne GIOŚ / PGW Wody Polskie (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Zarząd Zlewni w Zielonej Górze, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim).
- 4. Jezioro, o którym mowa w pyt. 3, wymaga przeprowadzenia pilnych prac zapobiegających m.in. dalszej eutrofizacji jeziora, rozwojowi organizmów fitoplanktonowych, wyczerpywania się zasobów tlenu i wzrostowi ładunku pierwiastków biogennych. Czy w ramach programów związanych z działaniami renaturyzacyjnymi jezioro to może liczyć na jakąkolwiek pomoc i podjęcie działań zmierzających do uregulowania jego stanu fizykochemicznego?**

Odpowiedź na przedmiotowe pytanie została udzielona w odpowiedzi na pytanie numer 3.

- 5. Jakie jednostki odpowiedzialne są za realizację Krajowego programu renaturyzacji wód powierzchniowych? Ze środków których programów rządowych realizowane są zadania w ramach tego programu?**

W IIaPGW za wdrażanie działań związanych wskazanymi w Programie renaturyzacji (KPRWP) odpowiadają poszczególne jednostki PGW Wody Polskie oraz Wielkopolski Park Narodowy i Urząd Morski w Szczecinie, natomiast jako potencjalne źródła finansowania tych działań wskazano zarówno środki własne, jak i środki Unii Europejskiej.

Z wyrazami szacunku,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu